

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többeszeri hirté-
ténél olcsóbb. Nyilttér
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogat-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Folyó szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A horvát kérdéshez.

(Politikai tanulmány.)

II.

alóban »azon gyalázatos üzemek«, melyeket a horvát nép egy kisebbsége véghez visz, méltán felháborítják az egész művelt Európát, mert arra, hogy egy kisebbség ilyet tett volna, még a történelemben példa nem volt; hiába keresünk a parlamenti illemszótárban, e tettekhez méltó akármily enyhe szót is: nem találunk; van elveknek oly harca, mely a személyeskedés terére is átsap, van arra példa minden nemzet történetében, hogy a parlamenti illem s méltóság megsértetik: de azon botrányoknak s korcsmába való skandalumoknak, melyeket dr. Starcevic ur és pártja (jogi párt) visznek véghez, nincs párjuk. Az ember elámul, hogy egy magát jogos alapon állónak tartó párt ily örült zenebona csináltsanak engedje át. Mert más-e az, amit ők véghez visznek? Elvek harca előtt, bármily hibásak is legyenek azok, szívesen hajol meg mindenki; hol az igazság telderítése a cél, ott minden ember komoly s öntudatos munkálkodása számba vétetik; de ahol a lázítás s a nép szenvedélyeinek felkorbácsolása a cél, mely arra szolgál, hogy egy önző párt céljait érhesse, mely cél az állami felforgatásra vezet, ott az ily fegyverekkel küzdő fél nem érdemli meg azt, hogy vele alkotmányos vitába ereszkedjünk, az oly párt, mely örült radikalizmusával folyton légvárakat épít, nem érdemel tiszteletet.

Ha Horvátország történetét végig nézzük, lehetetlen hálátlansággal nem vádolni azon nemzetet, mely Magyarország anyai jótéteményeiben részesült; lehetetlen ezt nem tennünk, ha tekintetbe vesszük azt, hogy ha nem fűzi a magyar állam kebelébe azt, úgy talán már régen a slavismusnak esett volna áldozatul. Az állami kapcsolatok megmenté Horvátország életét, s e kapcsolatban való kiváltságos állása teljes autonómiájuk kifejtését tette lehetővé.

Azon békekornak, melyet — szerencsés külügyi politikánk folytán — most élvezünk, áldásai mindenütt érezhetők; minden nemzet iparkodik alkotmányának várait annyira megerősíteni, hogy az esetleg bekövetkező viharoknak sikerrel ellentállhasson; s mit tesz Horvátország? A helyett, hogy a nemzetek közös politikai missiójának megfelelni iparkodnék, már-már egy önző párt játéklabdájává lesz. Ez ellen félrendsabályokkal küzdeni nem igen lehet.

Az esküdtészek működésének egy időre való felfüggesztése, a sajtószabályok korlátozása, az országgyűlésbe a cloture nek behozatala, a 15 kerület képviselőinek kizáratása sajnálattal tölthetnek el minden alkotmányserető embert; s a viszonyok logikai fejlődésének rendje szerint nem várhatjuk-e még, hogy úgy mondjam, antiliberalisabb intézkedések szükségességét; mely sajnálattal szemléljük már most is, az esküdtészeknek, sajtószabadságnak, a társadalom e lelket adó intézményeinek, működésüktől — bár rövid időre — való visszaszorítását. S míg a horvát-kérdés megoldva nem lesz, bajos lesz más rendszabályokkal a békét fenntartani.

Fontolják meg azok, kik ellenségei a liberalis haladásnak, mely — mint azt csak legutóbb is a klerikalís belga cabinet bukása mutatja — tért tér után hódít meg, hogy ha az ügyet békés uton elintézni lehetetlen, úgy Magyarország kötelességének fogja tartani saját jogainak más módon is érvényre szerezni, s a horvát rövidlátással szemben — a horvátok érdekében — polgárosodásukat előmozdítani s létezésük feltételét a túlzók ellenében megvédeni.

A magyar szent Korona, az alkotmány e

meghamisíthatlan záloga, pártok s politikák felett oly magasan áll, hogy politikai kérdésekért onnan le nem száll s egyedül a haza jólétét szem előtt tartó állásából politikai pártharcokba be nem keveredik; alig van az ellenkezőre példa a történelemben, s mit látunk most? A magyar szent korona s annak legalkotmányosabb képviselője, a király, nyilatkozik, kijelenti, hogy bizonyos párt által folytatott igazgatások »gyalázatos üzemek«; megtörtént a pártatlan ítelet; mit szól ehhez dr. Starcevic s pártja? Hiszen nagy garral hirdették, hogy a bánnak (magyar pandurnak) s az országgyűlés (magyar bérencek) többségének alkotmánysértő eljárásért a koronánál fognak panaszt emelni; van-e még szavuk? vagy talán még most is ragaszkodnak ahhoz, hogy szörny-feliratukat a trón szármolyához terjesszék? Nem átalják ebben kimondani, hogy ők csak Magyarországtól elszakadni, s hogy Krajnát, Istriát, Dalmáciát, Karinthiát stb akarják; Fiumét nem is emlitem, no meg hogy Magyarország bizonyos részeire is fáj a foguk, azt mindenki tudja; s ami fő, feliratuk telve van hallatlan felségsértésekkel. Ha már itt vagyok, úgy megjegyezhetem, hogy — szerintem — a többség felirata se egészen kifogástalan; nem az, mert 1. ellenkezőleg a kir. leirattal »állami közösség« et emleget, 2 a fűm-e kérdésre vonatkozó része meglehetősen homályos.

Nem hagyhatjuk itt szó nélkül a a szerbeknek a horvát kérdésben tanúsított igazán loyális eljárását. Nemcsak Szerbia s Ausztria Magyarország kir. családja s kormánya van egymással a legszorosabb barátságban, hanem e két nép közeledése is napról-napra örvendesebb lesz; ennek igen szép tanubizonysága: a szerbeknek egyesülése a higgadt horvát többséggel, a nemzeti párttal. Sok függ jelenleg ezen egyesült pártnak a túlzókkal szemben elkövetendő magatartásuktól; mi csak sok jót kívánhatunk e nehéz munkához, de ha fog is az erélyes bán s pártjának sikerülni eredményeket létrehozni, úgy azok csak múlóak lesznek mindaddig, míg a horvát-kérdés teljesen tisztázva nincs. Talán azon zavarok tekintetéből, melyek e kérdés erélyes elintézéséből származhatnak, iparkodnak ezt szőnyegre nem hozni, de épp a közel mult megtanithatott arra, hogy mit higyjünk a horvát alkotmányos érzelmekről; olyan címer-kérdés ismétlése esetében talán báró Ramberg ismét elnyomná a botrányt s lázadást; de kérdjük van-e ebből haszna Horvátországnak — jól felfogott érdekében — vagy Magyarországnak? Nem mételeyzetnek-e meg ezáltal az eikölcsök is? Nem vettetik ez által gát a haladásnak, az áldásos béke e korszakában? Meg kell e kérdést oldani alkotmányosan, méltányosan, de határozottan és minden kétséget kizáró módon.

Nagy mohón szívnak magukba bizonyos horvátok minden oly tápot, mely ábrándjainak csak egy kissé is látszik kedvezni, melylyel, hacsak egy percnire is közelebb vélnék érni álmuik megvalósításához. Azonban a népek történeti fejlődésének logikája sokkal hatalmasabb, sem-hogy ily hiú álránd pusztá reményekért feladná kéréllhetlen szabályait. Horvátország földrajzi fekvése egy pillanat alatt meggyőzhet mindenkit arról, hogy az, mint független állam, tartósan fenn nem állhat, mert lehetetlen azt be nem látni, hogy ez esetben a slavizmus képviselőjének, Oroszországnak esne áldozatul; a mikor azután bizonyára elbánnának vele úgy, hogy olyan függetlenségre törekvők elvekre nem igen gondolhatna. E tekintetben csak Lengyelországra utalok. A slavizmussal okvetlen érdekösszeütközésbe jutna s akkor tönkre tétetnék általa, vagy ha hallgatna mézes szavaira, úgy szép szerével igaztatnék le. Most mi tetszik jobban, alkotmányos szabadság vagy leigáztatás? Mert kételkedhetik-e valaki azon, hogy a horvát nemzet most szabad? De viszont lehet-e kétség aziránt, hogy akkor le lenne igazva? A slavizmus képviselőjének, Oroszországnak természetével nem férne össze kivételt tenni hagyo-

mányos politikája alól s a hatalma alá jutott népek szabadságát istápolni; itt ismét csak Lengyelországra s Bulgáriára utalok, mely utóbbi azonban, idejekorán felismervén a veszélyt, felszabadította magát az orosz gyámkodás alól.

Magyarország nem lehet rövidlátó, sokkal magasabb szempontok kell, hogy vezéreljék s másrészt Magyarországon van az alkotmányi és erkölcsi felelősség e bajoknak elejét venni.

Jó külügyi politikánk folytán viszonyaink erős alapon állanak; Európa két nagy hatalmassága szövetkezett a béke fenntartására; összes külügyi Európának e szövetség, mint tengely, körül forognak; a béke tehát biztosítva van; de hogy a béke áldásos legyen, szükséges az áldásos belműködés, mely nélkül az mit sem használ. — S ezen áldásos haladásnak iparkodik gátot vetni a horvát túlzó párt, ez elől akarja becsukni kapuit, ez elé akar torlaszokat emelni. Horvátország is sok század viharának, rombolásainak, pusztításainak volt kitéve, sokáig nyögött török járom alatt; az elnyomatás e keserű századaiban vajmi kevesett tehetett haladása érdekében, sok századbeli elmaradottságát kell neki is pótolni, hogy, mint számbavehető tényező éreztethesse súlyát, sok békés institutóra s vállvetett működésre van szüksége, ha pótolni akar; ha nem táplál ideális ábrándokat, ha a jelenre tekint, a multat figyel meg s erős alapra építi jövőjét, akkor lesz igazán boldog. Legyen practicus, ne képzelje magát regényvilágba, hol majd valami deus ex machina fogja ábrándjait megvalósítani; legyen tette kész. A szomorú való mutatja, hogy ezek ellen cselekszik egy párt, mely ugyan kisebbség, de azért nagy hatással végzi folyton hátráltató munkáját; e fékevesztett kisebbség már sok zenebonát csinált, de a valódi zavart — melynek elejét venni kerülő utakon nem lehet — csak ezután fogja eszközölni, ha erélyes fellépés által meg nem akadályoztatik.

A horvát-kérdés megoldása égető szükség, de eredményre csak úgy vezethet, ha az »állami egység« erős alapjára építetik.

Balogh Ernő.

Kisvárosi alkotmányosság.

Kis városban, mint p. o. Ó-Becsén, alig lehet mulatságosabb dolog, mint egy képviselő-testületi ülés végig hallgatása. Ennek bizonyítékául felemlitem legutóbbi ily gyűlésünket. Ennek első tárgya a szolgabíró elnöke alatt a közelgő községi képviselők megválasztásához szükséges intézkedések megtétele volt. A köség atyái összeülnek a valóban díszesen festett gyűlésteremben, egyik pipára, másik szivarra, a harmadik cigarettára gyújt és várják az elnököt, ki megérkezvén, elfoglalja helyét, megnyitja az ülést. Kéri felolvastatni a 6 év előtt választott képviselők nevét... De honnan? Nem akad a gyűlésben senki, a kinek erről hiteles jegyzéke volna. Végre sok kipkedés-kapkodás után az egész névsorból kiokumálják: kik a 3 év előtt választottak, s a fennmaradókra rámondják, hogy tehát ezek a 6 év előttiek Kéri aztán az elnök a virilisták, illetőleg a leg'őbb adófizetők névsorát... Ezt sem tudja senki. Az elnök kissé izgatottan odaszól a jegyzőre: Hát mért hivatam össze a gyűlést! Nem irtam meg, hogy akkorra e két névsor bemutatassék? A jegyző ur ütöl-hatol, de hát mit csináljon, ha nincs meg a jegyzék? A képviselők egymásra néznek, morognak, fohászknak, nevetnek, boszankodnak, valahogy aztán átlábolnak a tárgyon és tovább foly a gyűlés. Az előintézkedések befejeztével, a szolgabíró átadja az elnöki széket a bírónak.

Most első tárgy: a kiküldött bizottság jelentése a járásosztás ügyében... de erre kijelenti a bíró ur, hogy tévedésből került a tárgyak közé, ekként arról most szólni, határozni nem lehet, mert az egyezségi tervezet pontjai nem készek. Am a járásosztás kérdése fontos is, érdekes is, lesz tehát benne sok beszéd jobbra, balra; említik, hogy a községnek is kelene ügyvéd; ellenvetik, hogy minek? hisz a pénzbe kerül, hiszen nem akar itt senki elvenni mástól semmit sat., pedig épen elakarják a birtokosok venni a 6000 láncc közlegelőt, melyből az eddig összes kiadásait fedezte. Bárha tehát ez a tárgy a mai ülésnek nem tárgya, mégis tárgyalják és hoznak rá vonatkozólag határozatokat, olyakat, melyeket már egyszer meghoztak, módosítottak és most újra módosítanak és megtoldanak és újabb határozat alá bocsátanak.

A gazdasági szakosztály is jelentéseket tesz és megroja az elüljáróságot, hogy képviselő-testületi határozat nélkül száz meg száz forintokba kerülő mun-

kálatokra ad megbízást, mint például a Tisza-partnak fűzökkel beültetésére és az ujonnan kiadott járástörvények elárkolására; különben pedig ugyanezeket most indítványozza némi módosítással, a hogy aztán el is fogadják.

A járástörvény beérkezésétől befolyt összegek beutalványozása a 3. tárgy. Itt többen felszólalnak, hogy a bérbeadásat kellő ellenőrzés nélkül intézik, a bérbeadásnál némelyek a község kárára visszaélést követnek el s megmondva, hogy Péternek vagy Pálnak akarják ezt vagy azt a parcellát kivenni, szállítják a bérelni akarókat, hogy most ne licitáljanak sat. Azonban ezen is minden baj nélkül átesnek.

Nagy zajt okoz a regále-jogok bérbeadása is, a melyeket oly olcsón adtak ki, hogy két képviselő új kiadást indítványoz és aját költségére biztosítja a községet, hogy drágábban fogják kivenni mind a bor- és pálinka, mind a sernérés jogát. Együttal szóba jön a községi nagyvendéglő berletűgye, melyben a vendéglős már talán egy év óta semmit sem fizetett és még a nyáron berlet alábbszállításért folyamodott. Akkor határozatot, hogy a lejárt összegből neki 250 frt elengedtetik, továbbra pontosan eleget tegyen és ha ezt az ajánlatot el nem fogadja, egy ügyvéd megbizatik, hogy őt egyszerűen kivettesse a vendéglőlől. Most az ügyvéd felolvassa a határozatot, mely neki csak október 20-án kézbesített és melyben szó sincs a határozat végében foglalt szigorrról. Az ügyvéd megemlíti, hogy a határozat másképp hozott, mint a hogy a kivonat szól; többen hozzászólnak és esodálkoznak, mikép lehet így elferdítve kiadni határozatot? Valaki azt kérdi: fel volt-e olvasva azon nyári ülés jegyzőkönyve és hitelesített-e? A válasz: már négy gyűlés jegyzőkönyve sem felolvasva sem hitelesítve nem volt... No hát akkor lehet adni akármily kivonatokat és lakhatik a talián a vendéglőben, míg csak nem fizet... fizetni pedig sem nem bír, sem nem akar. Egyébként az ügyvéd annak idején is észre vehette volna, hogy a határozat milyen és a felhatalmazással régen eljárhatott volna dolgában, de, úgy látszik, az ő oldalát sem igen törli a község java, pedig sok jó pénzt eltett már gyengén védett ügyeiből.

Egy képviselő nagy panaszokat tesz aztán a község zilált pénzügyi viszonyairól, a felületes eljárásról, melyet e dologban követnek és indítványozza, egy ellenőrző-bizottság kiküldését, mely a határozatok végrehajtására felügyeljen. Indítványa indokolásul több esetet hoz fel, melyekben jelentékeny összegek községi határozat nélkül vagy kiadattak vagy határozat ellen be nem hajtottak. — A felhozott eseteket valaki megtoldja azzal, hogy a község pénztárából négyen vagy 5 hónap óta 30 frt havidíjat húznak a képviselő tudta nélkül, mint cholera-biztosok; hogy a községi csendbiztos 300 frtot és B. Pestra való utiköltséget kért azon ígéretére, hogy egy becese örület, kiért a község már több ezer forint tartásdíjat fizetett, — az állam költségére fog bevétetni a tébolydaba. Kérdi: mi történt e dologban? A jegyző ur ismét ötl-hatol... egyébként elismeri, hogy a csendbiztos felvett ugyan valami 150 frt vagy mennyi? előleget, de az eredményről mit sem tud. És így tovább. Emlegetik aztán, hogy nem kell ily ellenőrző bizottság, ha csak a felhozott esetek világos kiderítésére nem; mert jövőben hasonló visszaélések nem történhetnek, ha minden ülésben felolvassák az előző határozatokat és azonnal megjegyzik, hogy végrehajthatk-e? és ha nem hajtottak, mi volt az oka? Ily módon az elüljáróság folyvást ellenőrizetnék eljárásában. Végre mégis kineveznek egy bizottságot, mely az említett ügyeket megvizsgálja és netán egyéb helytelenségeket is kiderítsen, a mely azonban tulajdonképen abban fogja hagyni a dolgot, mert más dolog pillanatra feltörnyanni és más valamit erőlyesen és következetesen végrehajtani.

És ez így megy tovább is. Szállási lakosok kérik, hogy nekik egy iskolácska fentartásában segídekzzék a község. Kimutatják, hogy azon tájon, hol ők laknak, 43 iskolaköteles gyermek van, kik egy órányinál távolabb esnek minden iskolától. A képviselők szemé-szája eláll. Valaki említi, hogy a kérelem, ha valóságos alapul, minden esetre figyelmet érdemel; eh! a pénzügyi bizottsághoz kell utasítani, a mi sok esetben annyit tesz, mint keresztet vetni rá. Hasonló módon mennek végig a többi dolgokon is, végre széteszlanak és abba biznak, hogy majd jobban fog menni minden, ha elosztják a járást: akkor majd jobban megbecsülik a garast, mert saját zsebök rovására fogják a kiadásokat megszavazni. Pedig a járásszítási egyezséget meg azzal indokolják, hogy a meg-hagyandó 900 láncc föld mellett nem lesz szükség közköltsegre, vagy csak nagyon kevésre. En pedig azt mondok, hogy az emberek akkor sem lesznek sem okosabbak, sem jobbak, sem erőlyesebbek, vsyis tehát, hogy akkor még nagyobb bajokkal kell a községnek megküzdnie s a képviselő-gyűlések még mulatságosabbak lesznek. Csak hogy olyan angol humor fog végig vonulni rajtok, melyben több a könnyhullatás, mint a nevetés. Egyesek talán megszirosodnak, a sokaság pedig a fogát fogja csikorgatni, egyik-másik meg majd bele is harap a más szalonnájába.

Pont.

Hirek.

A „Budapesti Közlöny“ f. hó 12-éről a következő legfelsőbb kéziratot hozza: Honvédelmi magyar miniszterem előterjesztésére, Gromon Dezső országgyűlési képviselőt, a honvédelmi miniszteriumhoz államtitkárrá kinevezem. — Kelt Budapesten, 1884 évi november hó 10-én. Ferenc József s. k. Br. Fejérváry Géza s. k.

Ezen kinevezéshez a »Nemzet« a következő megjegyzést fűzi: »Már amikor megemlítették, hogy Gromon Dezső ki fog nevezetni államtitkárrá, hangsúlyoztuk, hogy minő kiváló erőt nyer benne honvédelmünk ügye. Most csak életének főbb mementumait akarjuk megemlíteni, amelyek mintegy előiskolájául szolgál-

tak azon nagy feladatok betölthetésére, melyekre Gromon most meghivatott. Gromon már ifjú korában kiváló részt vett megyéje közügyeiben (született 1838-ban Vajszkán, Bácsmegyében), s 1869-ben a hódásági kerület megválasztotta országgyűlési képviselőnek. E kerületet képviselte 1876-ig, amidőn Bács-Bodroghmegye, Zombor és Szakadka városok főispánja lett; e méltóságot 1880-ig viselte. Ekkor újra a törvényhozók közé lepett, mint a tovarisovai kerület képviselője. Első ízben történt megválasztása után csakhamar kormánybiztossá lett a bácsmegyei árvízveszély alkalmából és ezért legfelsőbb elismerésben részesült; később a szegedi árvíz alatt is nagy tevékenységet fejtett ki a veszélyeztetett lakosság érdekében. Majd a VI. és VII. öblözetek ármentesített területén végezte a telepítéseket mint kormánybiztos, s végrehajtotta a hertelendifalvi, nagygyörgyalvi és gyurgyevői telepek visszatelepítését. Főispánisága alatt teljesített szolgálatait a király a Szent-Istvánrend kis keresztjével tüntette ki. — Ezen megyékre nézve sok tekintetben öröndetes legfelsőbb kinevezés feletti örömdünk ki-tünhetet már abból is, hogy a »Bácska« volt az összes hazai lapok között az első, mely e hirt konkrét alakban már f. évi okt. 31-én kiadott 89-ik számában, tehát még akkor hozta, mikor a többi lapok a lesz-nemlesz kérdést elemezgették. Egyébiránt november 7-én kelt lapunknak vezércikke részletesen is méltatta a kinevezésnek bennünket illető fontosságát. Közléseinket tehát csak azok mondhatták merésznek, akik forrásunk hitelességében nem bíztak; pedig ime, a tények igazat adnak újságunknak.

Ó Felség Hoffmann Frigyes szabadkai törvényszéki jegyzőt az ó-becei járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Haynald Lajos bibornok-érsek kaloccai otthonában orvosi tanács folytán naponkint sétakoosikázást tesz s egészsége öröndetes javulófélben van.

Aradszky Péro megyei központi irnok-gyakornok a hódásági szolgabíróshoz irnokká van előléptetve.

Bács-Bodrogh megye törvényhatósági bizottsága folyó november hó 27-én csütörtökön rendkívüli közgyűlést fog tartani.

Gromon Dezső képviselő honvédelmi miniszteri államtitkárrá való kinevezése következtében leteszi képviselői mandátumát és a tovarisovai kerületben újabb megválasztás alá veti magát.

Az alföld-fiumei vasut igazgatósága f. hó 10-én hivatalosan értesített, hogy a birtokában levő vonalakat az állam december 1-én tényleg átveszi.

Gräber Miklós f. évi november hó 11-én esti 6 $\frac{1}{2}$ órakor életének 34-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült teteme f. évi november hó 13-án délután 3 órakor tétetett a szontai sirkertben örök nyugalomra Béke hamvainak!

Baján a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által a honvédelmi miniszteriummal egyetértőleg alakított patkólföld tanfolyam f. hó 5-én vette kezdetét, s már eddigelé 42 egyén iratkozott be.

Dr. Haynald Lajos, kalocsa-bácsi bibornok érsek által 90 ezer forintnyi költséggel Bácsban alapított »Erzsébet« árvaháznak f. hó 19-én törtérendő beszentelését Majorossy János pápai praelatus s kaloccai oldali kanonok fogja eszközölni. A magyar alkalmi szent beszédet is ő tartandja. Sokacul fog ez alkalommal Balogh György, bácsi plébános; németül pedig Osztermayer József, hódásági esperes-plébános alkalmi beszédet tartani a szertartás folyamata alatt.

Ujvidéken a kir. törvényszéknél egy segélydíjas joggyakornoki állás betöltendő.

Halálozás. Baján Maddi Kovács József nyug. községi jegyző, ki Bézánban, majd Martonoson sok évig szolgált, Dr. Kovács Kálmán kupuszina plébános édes atyja, élte 82-ik évében f. hó 6-án elhunyt. Béke porai felett!

Katymáron f. hó első hetében este pont 9 órakor a torony harangja tüzet jelzett. A lángok Steiner György pénztárnok nádas fedelű házát boríták el a tűz a főépület hátsó végében levő felszerből ütött ki s csakhamar a főépület fedelébe kapott; de az elősiető falubeliek csakhamar a tűz lokalizálásához kezdtek és sikerült is a lángba borult fedél több mint fele részét megmenteni. Volt már nálunk több tüzeset, de e legutóbbi ritkítja párját. Ugyanis, nincsenek tűzoltóink; feskendőnk is épen nem a legjobbak és mégis ez alkalommal történik meg a tűz sikeres, gyors oltása. Valjon miért? E tűz sikeres oltását onnan lehet magyarázni, mivel ez alkalommal nem voltak jelen szuronyos zsandárjaink, kik valahányszor jelen vannak, hatalmukkal (?) visszaélve, puskatusáikkal akadályozzák az elősiető nép kész segélyét. Nem akarom ezzel azt állítani, mintha nem lenne joguk megjelenni a helyszínén és örködni az ott ólálkodó gyanus egyének felett, de viszont, különbséget lehetne tenni a segélyt nyújtó egyének között. Különbön dicséret mindazoknak, kik erejüket a veszély elhárítására feláldozzák. —

Gyászhir. Radány Bertalan szül. Oltványi Aranka saját, valamint gyermekei: Félix, Irén és Aranka, jelentik felejthetlen férje, illetve atyjuknak, Radány Bertalan gyógyszerésznek, f. évi november hó 9-én d. e. fél 12 órakor élte 44-ik évében hosszas és kínos szenvedés után bekövetkezett halálát. Hült teteme f. hó 11-én d. e. 10 órakor az örök nyugalomra helyeztetett. Béke porai felett!

Kiállítás ügyek. Cservenka község az országos kiállítás térdijainak fedezésére 50 frtot szavazott meg; eddig e hazafias célra 390 frt 50 kr. szavaztatott meg a községek által, körülbelül negyedrésze a szükséges összegnek. Ha a községek értelmisége kellő buzgalommal karolja fel ezen ügyet, megyénk méltó képviselése az országos kiállításon biztosítva lesz.

Örömmel jelentjük, hogy az új elemi iskola környéke, melynek rendetlen volta miatt több ízben panaszkodtak lapunknak, teljes átalakítás alá vetetett. A munkálat célszerűségéről csak elkészülte után lesz lehetséges nyilatkozni.

Baracska község plébánosa, Boros János f. hó 12-én 70 éves korában szélhűdésben meghalt.

Bulkeszről irják: Kreutzer Gusztáv dobsinai születésű fiatal festő művész — ki egyik barátjánál van látogatóban, jelenleg körünkben időz. A még csak 24 éves fiatal ember, a kiről még nem is hallottunk, festményeivel és rajzaival valóban a legnagyobb kritikust is meglepi. Eddigelé többeket lerajzolt, s most barátját és két felső-magyarországi tájképet fog festeni. Aki csak megismerkedett akár műveivel, akár egyéniségével, a fiatal művészt megkedvelte, bizonyítja ezt, hogy Bulkeszen már is eddig sok munkával halmozták el. Ajánlom e beces lap olvasóinknak, a kik saját személyüket, vagy elhalt rokonait aréképen vagy in natura festetni óhajtják, Kreutzer Gusztávhoz fordulni. Ő — mint maga mondja — a telet a Bácskában akarja töltetni.

Zombor város előirányzati bevétele 1885. évre 120,615 frt 60 kr, kiadása 166,805 frt 41 kr, mutatkozik hiány 46189 frt 81 kr. A 194 ezer frt egyenes adót alapul véve 24% os pótdó kivetése mutatkozik szükségesnek.

A budapesti hitelezői védegyelet esőndnapára jelenti, hogy Nagy József bajai kereskedő ellen a csőd a szabadkai tsz-kenél beszünttetett.

Dr. Perlesz Benedek palánkai illetőségű budapesti ügyvéd és kamarai tag, elhalálása folytán, az ügyvédi kamara lajstromából kitöröltetett, s irodája részére gondnok-kivételnek szükségére nem forgott fenn.

Az ujvidéki kir. törvényszéknél 2 heti határidővel irnoki állomásra pályázat van hirdetve.

Kulán e hó 26-án lesz Freund Sándor esküvője Engelsmann Berta kisasszonnyal.

Döntvények. A m. kir. kuria f. évi 2085. sz. alatt gyámsági ügyben következő elvi jelentőségű ítéletet hozott: A gyámhatóságnak legfőbb feladata lévén a gyámoltak és gondnokoltak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és előmozdítása, a gyámhatóság megbízásával ellátva lévő tisztí ügyész a kiskorú gondnokoltak peres ügyeibe hivatalból is beleegyedhetik. Ebből kifolyólag a tisztí ügyész felelősségi joga még akkor is érintetlen marad, ha az elsőbíróshoz előt folyt tárgyalásokban az ítélethezatalra be nem folyt.

— A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság f. é. 161. sz. alatt következő elvi határozatot hozott: Oly esetekben, midőn az illetéktisztabas tárgyat oly szolgáltatások és viszontszolgáltatások képezik, melyek terjedelme egyelőre még bizonytalan: a bélyeg- és jogilletékekre vonatkozó törvényes szabályok 73. §-ának alkalmazásával, a szolgáltatások és viszontszolgáltatások értéke és terjedelme, az illetéktelvezett fél és az illetékes m. kir. pénzügyigazgatóság közötti kölcsönös megállapodás útján, a netalan létező adatok alapján, legalább hozzávetőleg határozandók meg; ezzel ellenetes hivatalos eljárás, az annak alapján hozandó határozatnak, a megelőző eljárásai együtt leendő megsemmisítésére szolgáltatók okot.

Adáról irják lapunknak: vasárnap e hó 9-én a Tisza-koeszmában a szokásos táncmulatság alkalmával a legények közt civódás támadt, minek az lett az eredménye, hogy a hírhedt Gyarmat család egyik 22 éves ivadéka Tóth János 19 éves ifjut bieszkájával melbe szurta, ki néhány perc múlva bele is halt sebébe. Valjon nem lehetne az ily táncokat, ha már el nem tilthatók — legalább veszélytelenekké tenni? Petrovoszellón a derék csendbiztos kiadta a rendeletet hogy ily táncokhoz senki bieskát vinni ne merészeljen. A mulatság kezdete előtt megvizsgálta a legényeket, és ha valamelyiknél bieskát talál, elkísérteti. Hát ennyi elővigyázat és erély több kisvárosi rendőrségtől nem volna elvárható?

Hingl A. Gusztáv feketehegyi lakos ellen nyitott csőd, a zombori kir. törvényszék által beszünttetett.

Kérelem. A nagyérdemű közönséget tisztelettel kérem, hogy a zombori jótékony magyar nőgyelet által iskolás szegény gyermekek felruházására rendezendő karácsonfa ünnepélyre szánt pénzbeli szives adományait az egylet elnökéhez Esztergamy Borbála urnó önagyságához mielőbb elküldeni kegyeskedjenek. Eddig e célra rendelkezésre áll: a nőgyelet által megszavazott 100 frt; a tavali karácsonfa-ünnepélyből fenmaradt 6 frt; a Falcone Nándor ur által adományozott 5 frt; egy a Zichy-bankettre utólagosan befizetett teríték ára 1 frt 60 kr, és S. M. ur adományakép 20 kr. Összesen 112 frt 80 kr. Tervben van 30 iskolás gyermek felruházása; a beérkezendő kegyes adományoktól fog függni az, hogy e szám esetleg megkétszereztessek. Egyben kérem azon tisztelt hölgyeket, kik a ruhák megvarrásában segédkezni óhajtanak nyújtani, hogy ebbeli nemes szándékukról az egylet fentnevezett elnökét értesíteni sziveskedjenek. Zombor, 1884 november 12-én. Dr. Margalits Ede, a nőgyelet titkára.

Döntvény. Az a kérdés tétetvén, vajjon munkakerületek felállítására esetén egyesek, pl. uradalmak, alkalmazhatnák-e a kerületre jogosult kéményseprő mellőzésével más kéményseprőt, kimondatott, hogy a kerületre jogosult kéményseprő felelős lévén a kerületben levő valamennyi kémény rendszeres tisztításáért, a jogosult kéményseprő nem mellőzhető, az illető uradalom azonban e mellett esetleg más kéményseprőt is tarthat.

A kassai kereskedelmi és iparkamara ezt a kérdést felvetvén, a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy egyes iparoknak a képesített iparok közé sorozása a dolog természeténél fogva önként értetik még akkor is, ha az illető ipar névszerint a földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. é. 39,266. sz. rendeletében felsorolva nincsen, de természeténél az ott felsoroltak fogalma alá illik, feltéve természetesen mindig azt, hogy az illető ipar oly mesterség, mely kézműves természeténél fogva rendszerint csak hosszabb gyakorlás útján sajátítható el és feltéve, hogy az illető iparág tényleg iparszerűen és nem pusztán mint háziipar üzetik.

Az ipartestület a hatósági teendőket csupán azon város vagy község területére és azt is csak a hozzá tartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve (1884. XVII. t. c. 127. §.) végzi, a hol székhelye van, tehát a szolgabíró a többi iparosokra és a kereskedőkre nézve még ott is, a hol ipartestület létezik, teljesíti a törvény által rája szabott teendőket. Ha a szolgabírói járás területén több oly város vagy község van, a hol az ipartestületek létesítésére az 1884. XVII. t. c. 122. §-a által megállapított feltételek megvannak, ez esetben mi sem áll útjában annak, hogy mindezen helyeken ipartestületek létesítenek. Mindaddig míg az ipartestület érvényesen meg nem alakult, az a hatósági teendőket nem végezheti. E teendők elintézését a törvény hatályba lépésével az iparhatóság megkezdéséig és a miután az ipartestület alapszámai jóváhagyattak és a testület ez alapon működni kezd, megbizta az iparhatóság a testületet a már általa megkezdett teendőknek az ipartestülethez tartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve leendő szabályszerű folytatásával. A szükséges nyomtatványokról a testület maga gondoskodik.

A 122. szakasz így szól: Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsosai bíró városokban, továbbá oly községekben, melyekben a képesítéshez kötött mesterséggel foglalkozó iparosok száma legalább százra megy, a képesítéshez kötött mesterséggel (4. §) foglalkozó iparosok kétharmadának kívánatára, az illetékes ipar- és kereskedelmi kamara meghallgatásával és a törvényhatóság hozzájárulásával az iparhatóság által ipartestületek alakítandók. Oly községekben, amelyekben száznál kevesebb ilyen iparos van, az iparosok kívánatára az ipar- és kereskedelmi kamara véleménye alapján a törvényhatóság hozzájárulásával a földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter esetlegesen megengedheti az ipartestület alakítását. A mennyiben az ipartestület megalkotása iránt az illető iparosok, az ipar- és kereskedelmi kamara és törvényhatóság közt nézeteltérés lenne, az ügy elhatározás végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszter elé terjesztendő.

A 127. szakasz így szól: Az ipartestület a hozzá tartozó iparosokra és segédszemélyzetükre nézve az elsőfokú iparhatóságnak a jelen törvény III. fejezete A), B), C) betűk alatt meghatározott teendőit végzi. Mindazon esetekben, a midőn az ipartestület tudomására jut annak, hogy az említett fejezet határozatai ellen a testülethez tartozók oly mulasztást vagy cselekvést követtek el, mely a jelen törvény VI. fejezete értelmében büntetendő, az esetet véleménye kíséretében további eljárás végett az iparhatósághoz átteszi. Az iparhatóságoknak ily ügyekben hozott határozata az ipartestülettel is közlendő, a mely az ellen 15 nap alatt felelbezzhet.

Az 1884. évi XVII. törvényekbe iktatott ipar törvény 79. §-a értelmében a törvény kihirdetése után hat hónap alatt minden iparos tartozik az iparhatóságnál tanoncát a lajstromba vezetést végett bejelenteni és ez alkalommal a fennálló tanszerződés tartalmát is közölni. Ez a határidő f. é. november hó 21-én lejár s ez okból figyelemzetem a címet, hogy a törvénynek ez a rendelkezését újból kellő módon közhírré tétetvén, az elsőfokú iparhatóságok hassanak oda, hogy az iparosok kötelezettségüknek a kitűzött határidőig eleget tegyenek. Az eljárás módozatait a f. é. 39.266. sz. a. kelt általános rendeletem 9. §-a szabályozza. Ugyancsak az idézett törvény 110. és 111. §-a értelmében a törvény kihirdetése után hat hónap alatt, tehát szintén legkésőbbben f. é. november hó 21-ig minden iparos és gyáros tartozik segédeit és munkásait a lajstromba vezetést és munkakönyv-kiállítás végett az iparhatóságnak bejelenteni. Az elsőfokú iparhatóságok hassanak oda, hogy az iparosok és gyárosok a kötelezettségüknek eleget tegyenek és eziránt a szükséges intézkedéseket annál inkább mielőbb tegyék meg, miután a munkakönyvbe az illetőség is bejegyzendő lévén, a munkásoknak idejében gondoskodniuk kell arról, hogy illetőségükre vonatkozó bizonyítványukat — a mennyiben az hiányoznék — beszerezzék. Az eljárást a fentidézett általános rendelet 27-40. §-ai szabályozzák. F. é. november hó végeig elvárom a cím jelentését arra nézve, hogy a területén lévő iparosok és gyárosok a törvény e rendelkezéseinek mily mérvben tettek eleget.

Budapest, 1884. évi október hó 13-án. A miniszter helyett: Matlekovits.

Irodalom.

Ismét három füzetet kaptunk az „Ezeregy éjszakából“ Nádor Kálmán könyvkiadótól; a 10., 11. és 12. iket. Sok érdekes elbeszélést foglalnak e füzetek is magukban. A tizenegyedikben végződik a Nuredin Ali és Bedreddin-Hasszán szövevényes története s kezdődik egy új, igaz humoros elbeszélés „A kis püspök“. Az egész mű 36 füzetben lesz teljes és egy füzet ára 25 kr. Tíz füzetre való előfizetés mellett bérmentve küldi meg a hiadóhivatal a füzeteket, de minden könyvárnál is megrendelhetők.

Az Athenaeum nagy képes naptára című régi jóhírű vállalat 1885. évi folyamata megjelent és bekiáltott hozzánk. A 26-ik évfolyamban járó gazdag tartalmu naptárt, melyet mint sok év óta, ezáltal is Concha Károly szerkesztett, közleményeinek becse és változatossága emelik az e fajta irodalmi vállalatok közt a legkedveltebbek egyikévé. A 21 ivre terjedő vaskos kötetet 42 sikerült kép és ábra díszíti. Bő naptári része után hét ivre terjedő szépirodalmi és ismeretterjesztő rész következik régi és ismert újabb írók műveivel. Képekkel illusztrálva közli az év kiválóbb irodalmi, művészeti stb. mozzanatait. Művészi kivitelű és pompásan sikerült arcképei valóban meglepő hatásúak. Érdekesen és avatott tollal ismereti a trónörökös pár keleti utazását és a budapesti országos kiállítását; továbbá sok más élvezetes és szórakoztató dolgot nyújt Hiador, P. Szathmáry Károly, Tóth Endre, Beniczky Bajza Lenke, Török László, Dömötör Pál, Várady Antal, Jakab Ödön, Szabó Sándor, Téglás Gábor, Heltai Ferenc, Hankó Vilmos és Molnár István (a budai vincellérképezde igazgatójának) tollából. Még dúsabb a naptárnak majd 15,000 nevet tartalmazó tisztí című tára, mely a hosszadalmas keresést megkönnyítő betűrendes névmuta-

tóval kiegészítve, a naptár-irodalomban, éppen e részénél fogva, páratlanul áll, s mely nélkül tisztícimár nem is képzelhető s csak fölösleges lapfölteléké válik. E szokatlanul nagy és gazdag tartalom dacára a naptár ára csak 1 frt.

A „Franklin-Társulat“ magyar irodalmi intézet által épen most küldtetek be szerkesztőségünknek a következő, közkeletességben részesülő, csinosan kiállított és a legnagyobb gonddal szerkesztett 1885. évre kiadott naptárak. Valamennyi a földmivelés-, ipar- és kereskedelmiügyi magyar kir. miniszteriumban összeállított legújabb adatok nyomán szerkesztett országos vásárok kimutatásával van ellátva.

István bácsi naptára vagyis családok házigazdáknak és gazdasszonyoknak, népnevelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknak való képes kalendárium 1885-ik évre. Alapítá Mayer István, szerkeszti Köhalmi Kláustein József. Közleményekkel Nyulassy Antal, Somogyi Gyula, Pellet József, Kiss Rezső, Bogisich Mihály, Fischer Agoston, Sziebeniszt Géza stb. XXX. évfolyam. Sok képpel. Tartalma: I. Az erkölcsi világ. II. Gazdák naptára. III. Népnevelők naptára. IV. Történelmi naptár. V. István bácsi a hazában és a nagyvilágban. VI. Művészet. VII. Tréfák mezeje. Ára tüzve 50 kr.

Falusi gazda naptára 1885. évre. A magyar gazdák, kertészek, lelkészek és tanítók számára szerkeszti Sporzon Pál. Közleményekkel Hensch Árpád, Kovácsy Béla, dr. Müller Ottó, K. Ruffy Pál, Kacziány Nándor, Salamon László, Erdélyi Károly, Rombay Dezső, Földes Kálmán, Ebner Sándor, Pokay Dezső, Rónay Sándor, Vachter Rezső stb.-től. XXI. évfolyam. Számos ábrával. Ára füzve 80 kr.

Borászati naptár 1885. évre. Több szakember közreműködésével szerkeszti dr. Nyáry Ferenc. XII. évfolyam Tartalma: I. Természettudományi rész. II. Szőlőszeti rész. III. Borászati rész. IV. Kertészeti rész. V. Mulattató rész. Borkoresolyák. Sok ábrával. Ára füzve 80 kr.

Honvéd-naptár 1885. évre. (Együttal katonai naptár.) A magyar nép számára szerkeszti Aldor Imre. XVIII. évfolyam. Számos képpel. Ára füzve 60 kr.

Lidérc-naptár 1885. évre. Tartalmaz bünesetek, esodálatos tünemények, tündérregéket, vadász- és útikalandókat stb. A szövegbe nyomott képekkel. XXIV. évfolyam. Ára füzve 60 kr.

Kossuth-naptár 1885. évre. Szerkeszti Houfi Tihamér. XV. évfolyam. Sok képpel. Ára füzve 40 kr.

A „Népszázlója“ naptára az 1835. évre. A magyar nép számára szerkeszti Aldor Imre. XVII. évfolyam. Számos a szövegbe nyomott képpel. Ára füzve 40 kr.

Neveünk! Mulattató naptár a gyönyörűséges 1885-iki esztendőre. Megcsinálta vala egy Astromókus. Számos illusztrációkkal. XVI. évfolyam. Ára füzve 40 kr.

A magyar nép naptára 1885. évre. Képes kalendárium sokféle hasznos és mulattató olvasmánygal ellátva. Toldalékkal Paprika János „Neveünk“ című tárcája. Szerkeszti ifj. Tatár Péter. XXX. évfolyam. Képekkel. Ára füzve 25 kr.

A „Phönix“ gazdálkodása.

A „Magyar Pénzügy“ nov 6-iki számában éppen megynkből, Bulkeszről így ír egy közügyeink iránt érdeklődő derek tanító:

Nem mulasztatom el, hogy az érdekelt közönségnek tudomására ne hozzam, minő spekulációkat üz az „Osztrák Phönix“ bécsi biztosító társulat a biztosított és szenvedett károk visszafizetésében.

Ha valaki olyan szerencsétlen planeta alatt született, mely őt az „Osztrák Phönix“ társaság „védelme“ alá kergeti: hát az ugyan megjárja, mert biztos lehet felőle, hogy kárára, mely a nevezett társulatnál volt biztosítva, ergo általa lenne is kifizetendő, még ennek kell ráfizetni.

A számítás pedig az „Osztrák Phönix“ szerint, melyet méltán nevezhetnénk az „Osztrák Phönix“-féle számítás módozatoknak, a következő: Valaki 100 frtra biztosítja kendertermését. Fizet ezen biztosított összegre 6 frtot, azon esetben azonban, ha termése például jég által elveretik, ezen jutalékot duplán fizeti, tehát 12 frtot.

Eddig a biztosító fél tájékozva van és biztosít is. Most egyszerre csakugyan el is veri a jég kenderét; megteszi a jelentést és kéri a kártérítést.

Jön a becsőbiztos. Nagy páthossal olyan „tudós pofát“ vág, amilyent tán még életében az a szegény kárvalott sohasem látott, és ígér neki 10% kártérítést. Végre megegyeznek 15%-ban. A biztos ur haza megy és a szegény ember egy pár hét mulva kap olyan kártérítést, melytől minden hajszála az égnek áll.

A kártérítés így történik: 6 frt jutalék kétszeresen véve 12 frt, bélyegilleték stb. 1 frt, annyi, mint 13 frt. Kapna pedig 15 frtot; de amelyből $\frac{1}{3}$ rész levonatik és bélyegilletékre 1 frt, összesen 6 frt, marad tehát 9 frt.

Ugy, de a társaság kap tőle 13 frtot, ergo a szegény kárvalottnak a saját kárára még 4 frtot kell ráfizetni, azért, mert biztosította kenderét.

Ha kérjük, hogy miért? — — — Hát épen csak azért! — — — De mégis van oka: az igazgatóság „bölc válaszából“ megtudtuk.

Kérdés tétetvén ugyanis, hogy tulajdonképen, hogy lehet ez így, hát azt a feleletet adták, hogy mivel a kendernek a magja megmaradt és csak a rostokban lett kár, ezért van ez így!

No azt még eddig magam sem tudtam. Jó lesz a természettudósokat is erre figyelmessé tenni, mert eddig — úgy tudom — ők is abban a véleményben voltak, hogy a kender-kérlaki növény!

De hát úgy látszik az „Osztrák Phönix“ ezt is megcáfolja; neki az mindegy, akár van kár, akár nincs, a vége az, hogy: fizess!

Hát ha valaki az életét biztosítja és meghalt, annak is azt mondják, hogy: fizess! — mert meghalt!?

Egyelőre elég lesz ennyi: majd, ha megjön az ideje a biztosításoknak, akkor több adagot találok föl ezekből a „szép tettekből“, melyek az „Osztrák Phönix“-et hűségesen jellemzik.

A bulkeszi németek deputációsan jelentek meg a nevezett társulatnál, hogy maguknak felvilágosítást,

illetve elégtételt szerezzenek — a hol az az érdek, hogy csak a becsőbiztos nem ak ar nekik fizetni — és megkapták az igazságot.

Ja — flaim — hangzott a válasz — menjetek haza, úgy van az; de ne busuljátok, lesz az még más-ként is!

De a biztosítások is ám! — felelének a bulkeszi atyafiak!

Jó lesz hát a jövőben meggondolni, hogy ho l biztosításunk és mifele föltételek mellett.

Majd a tavasszal többet ez ügyről! Addig is Isten velünk!

More patria.

A zászló! *)

Volt egy zászló, rajt ezüst sas,
Mint a légkirály hatalmas:
A római lobogó;
Szólt a jósjel: „vidd előre!“
Győzelemről győzelemre
Vitte a két Scipió.

Lengett a púnháborúban,
Hol Kartágó volt s ma rom van,
A sasok győzhetlenek
Oh mi szép volt és szeplőtlen
Pompéjus nemes kezében!
Mithridates mondja meg.

Merre járt, ott a dicsőség,
Mely a sírból is ragyog még
Mint a capitolium;
Meghajolt előtte porba
A pártus, mész és Jugurtha,
És a zordon arcu pún...

Volt más zászló, rajta is sas,
Mint a tengerár hatalmas,
Melyet vitt Napoleon;
Látta partját Adriának,
Nyomait Caesar lovának,
És ült a négy érclovon.

A gúlkát üdvözölte,
Földön gát nem volt előtte,
Vég' röpült Európán,
Áttöré a Pyrenéket,
Nézte Moszkvát hogyan égett!
Mint Szigetvárt Szolimán.

Égve úszta át a Névát,
És a Nilust és a Rajnát,
Mint Mars istennel rokon,
És midőn a sas fogoly lett:
Zászlójával egyet intett
S úgy járt, mint Bellerophon.

Mennyi intés! mennyi lecke!
Egy-egy zászló nemzetekre:
Majd sír-, majd győzelmi jel.
Hol a zászló, min a félhold,
Melynek Budavára hódolt,
Melyről a hír énekel?

Csillagos zászló! te rólad
Szóljon a sok millió hab,
Mit a szabadság emel;
Mig kezében tart Washington,
Párod nincsen a világon:
Fényed nem halványul el.

Végre, melyen ül a holló,
Ott a fényes magyar zászló!
Melyet Mátyás lengetett
Villámok közt, zivatarban,
És mindegyre magasabban
A szomszéd bércek felett.

Látta Bécs, Nándorfehérvár,
Holló és hír egy uton jár
S a szerencse csillaga;
Fényes álmak! merre tüntek?
Mind a hárman elröpültek,
És a szép zászló oda!

Ott feküdt soká az éjbe'
Mig egy kéz fölkapta végre,
S újra vitték daliák,
Annyi fényt árasztva rája,
Hogy jutott egész hazára
És csodálta a világ.

Büszke zászló! hát lobogj fenn
Árbocok közt, fényözönben,
Hol köszönt nem egy rokon;
De nem!... itt lenn szebb meződ van
S van elég hír szárnyaidban:
Lengj csak — a Kárpátokon.

Hiador.

*) Mutató az Athenaeum nagy képes naptarából.

HIRDETÉSEK.

Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társulat.

Alólirt ügynökség a t. c. közönséggel a tévedések elkerülése végett tudatja, hogy az áruforgalmat a **Ferenc-csatornán**, úgy mint eddig, továbbra is fentartja, s hogy a megszüntetett **uj-verbászi** állomásra, valamint onnét visszafelé irányított javakat továbbra is közvetlen díjszabás alapján veszi fel, illetőleg szállítja el.

Bezdán, 1884. évi november hó 6-án.

2-2

Az ügynökség.

Hirdetés.

Mint hogy alulirt Zentára költözik, **Ó-Kanizsán** az uri-utcában — gabona-piacnál — lévő, tulajdonát képező

vendéglőjét,

mely három vendégszobával, egy kávé- és egy ivó-helyiséggel, gyönyörű nyári mulató kerttel, ugyancsak egy szőlő- és gyümölcsös kerttel, egy kocsiszinnel és két istállóval, célszerűen épített jegesveremmel és egyéb szükséges épületekkel bir; teljes felszereléssel 3-6 évre 1885 évi április hó 24-től bérebe adja.

Bővebb értesítést ad

Ó-Kanizsa, 1884. évi nov. 12-én.

3-1

Homay János,
tulajdonos és vendéglős.

Pályázat.

A lemondás folytán megürült petrovszellői róm. kath. kántori állomásra **f. évi november hó 27-éig** mint a mely napon a próba és választás reggeli 9 órakor fog megejteni, pályázat hirdettetik.

Az állomás javadalma 1) 600 oszt. ért. forint készpénzben; 2) 5 szobából álló szabad lakás; 3) az egyháztanács által megállapított stóla illeték. Pályázni kívánók köllőleg felszerelt folyamodványukat a bács-petrovszellői róm. kath. hitközségre címezve az elnökségnél nyujtsák be. Tanítói oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

Kelt Bács Petrovszellőn 1884. november 1-én.

2-2

Rózsa Imre,
plébános, hitközség elnöke.

Árverési hirdetmény.

Ó-Becse mezőváros előljárósága részéről a képviselő testületnek f. évi november hó 8-án 153. szám alatt kelt határozata értelmében közhírré tétetik, hogy a bor és pálinka, nemkülönb. a sörmérés jognak egy évre leendő bére-adása **f. évi november hó 30-án** d. e. 10 órakor árverés útján eszközöltetni fog, mely alkalommal írásbeli ajánlatok is elfogadva lesznek. Miről árverezni szándékozik azzal értesítettnek, hogy a feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ó-Becsén, 1884. évi nov. hó 10-én.

3-1

Előljáróság.

4735. sz.
1884.

Pályázat.

Torzsa községében a község orvosi állomás leköszönés folytán üresedésbe jöven, ennek orvostudor által leendő betöltésére ezennel pályázat hirdettetik s választási határidőül **f. évi december hó 2-ának** reggeli 8 órája tüzetik ki.

Javadalmazás: készpénzfizetés 500 frt, látogatás 20 kr., recept írási díj 20 kr.

Ennél fogva felhivatnak a pályázni szándékozik, miszerint az 1871. évi XVIII. t. c. 74. §-a értelmében felszerelt s orvostudori oklevéllel ellátott folyamodványukat a választást megelőző napig hozzám benyujtsák. Kúlán, 1884. évi november hó 7-én.

3-2

Schick Mátyás,
szolgabíró.

Hirdetmény.

Községi jegyzői irodába hat hónapra dijnok kerestetik, naponkénti egy forint napidíjjal és az irodában lakhatással, megkivántatik folyékony írás és számolás tudása; az állás mindennap elfoglalható. Bővebbet Krusevlyán a jegyzőnél, u. p. Gákova — esetleg e lap kiadójánál.

Krusevlyán, 1884. évi nov. 12-én.

3-1

Svemlein Lőrino,
jegyző.

A valódi orosz bagarja vanyolt csizmák és a

Értesítés.

Van szerencsém úgy Zombor város, valamint a környék n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **nemrég helyben, a fő-utcán Falcione Lőrinc-féle házában ujonnan berendezett**

bőrkereskedésemet tetemesen megnagyobbítottam.

Legközelebb tett bel- és külföldi látogatásaim alkalmával nemcsak a hazai, de a külföldi első rangú gyárakkal léptem összeköttetésbe, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy árúimat a lehető **legolcsóbban** adhatom, olyannyira, hogy bármikor a **főárossal is versenyt állok.**

Egyszersmind bátorkodom a n. é. közönség figyelmét felkérni raktáromon lévő és Zombor város, valamint egész Bács-Bodrogh vármegyében **kizárólag csak nálam kapható** bőrkülönlegességekre, u. m.:

Közvetlen Moszkvából (Oroszország) szállított orosz bagarja vanyolt csizmák. — Továbbá: **kizárólag csak nálam kapható valódi Wolf-féle vízhatlan bőrkenőcs (Wolf's Lederschmiere.)**

A midőn végre az eddigi vevőim által irántam tanúsított bizalmát továbbra is fentartani kérem, maradtam Zombor 1884. évi október havában.

5-3

Teljes tisztelettel

ifj. KONYOVITS ISTVÁN,
bőrkereskedő nagyban és kicsinyben.

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

(Wolf's Lederschmiere) Zombor város és B-Bodrogh

Üzlethelyiség változtatás.

Alulírott a t. c. közönség becses tudomására hozom, hogy eddig Gergurov Teodor ur házában fennállott

FODRÁSZ-TERMEMET

egész ujonnan és **diszesen** berendezve a t. közönség kívánalma és kényelmének megfelelőleg a

fő-utcán **Falcione Lőrinc ur** házába helyeztem át.

Raktáron tartok és elfogadok minden e szakmába vágó

női hajmunkákat.

Egyszersmind ajánlom nagyban kibővített **illatszer, pipere és illat-szappan** raktáramat.

Paróka és női hajválasz (Scheitel) megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Videki megrendeléseket kívánatra szintén elfogadok.

Magamat és szolgálatimat a t. c. közönség kegyeibe ajánlvá, maradtam

3-2

MAKRA GYÖRGY,
fodrász Zomborban,
Schön Adolf ur könyvkereskedése mellett.

Megjelent!!

és úgy az alulirt cégnél mint minden hazai könyvkereskedőnél és könyvkötőnél kapható a

SZEGEDI KÉPES NAPTÁR

3-3

XI. évfolyama

az 1885-ik évre

diszes színnyomatu borítékban a következő tartalommal és képekkel ellátva:

1. A fölséges uralkodóház.
2. Évi naptár.
3. Naptári rész.
4. Szeged szab. kir. város köztörvényhatóságának tisztviselői és bizottsági tagjainak névsora.
5. A szegedi kir. törvényszék, kir. járásbírótság tiszt. személyzetének névsora.
6. Szeged gyakorló köz-, valamint köz- és váltóügyvédek névsora.
7. Szeged szab. kir. város egészségügyi személyzetének névjegyzéke.
8. A százéves jóvendöléslei.
9. **Visszapillantás az 1884. évre** (4 képpel).
10. **Szellemidézés.** (Vers.)
11. **A vásárfa.** Népies elbeszélés, írta Palotás Fausztin.
12. **Épülő Szeged** (3 képpel.)
13. **Kurátor ur unokája.** Irta Sz.-Kovács Pál.
14. **Népdalok.**
15. **Régi nóta.** Irta Sz.-Kovács Pál.
16. **Adomák** (5 képpel.)
17. Magyar- és Erdélyországi országos vásárok.
18. Üzleti értesítő.
19. Bélyegmutató.

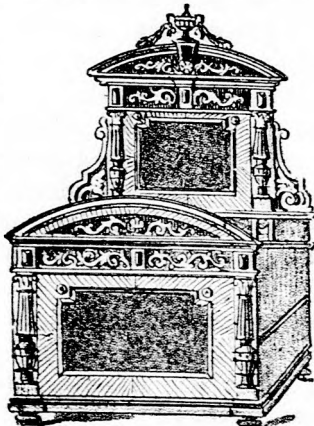
A naptár ára csak **30 kr.**

E vállalatot a n. é. hazai közönség becses figyelmébe és pártfogásába ajánlja, — kiváló tisztelettel **BURGER GUSZTÁV és TÁRSA** könyvkiadóhivatala, könyv- és nyomdájával **SZEGEDEN.**

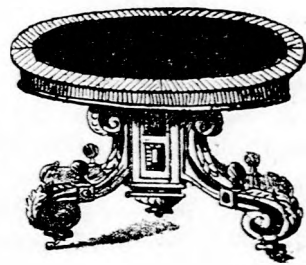
SCHERER FERENC

10-7

fabútor raktárában
ZOMBORBAN
a fő-utcában kaphatók:

sifonérok, ágyak, mosdó- és éjjeli-szekrények, asztalok, gót-székek és tölör fából hajlitott székek és fotelek, kredencek, pipere-, álló- és függő-tükrök, függönytartók.

Vasbútorokból raktáron vannak: **ágyak, gyermekágyak, ágybetétek, mosdóasztalok, gyermekkocsik.**

Továbbá raktáromban kaphatók: **porcellán árúk, lámpák, olajnyomatképek, mindenféle képkeretek és nagyválasztékban üvegárúk a gyári áron.**